

punkt (endnu) ikke foreligger en formel anholdelsesbeslutning fra tribunalet.

5.1.9. Efter udleveringslovens § 21, stk. 1, kan justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden, føres gennem riget, såfremt bestemmelserne i udleveringslovens §§ 2 eller 4-6 ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering fra Danmark for den pågældende handling. Tilladelse til gennemtransport kan således f.eks. nægtes, hvis den forbyrdselse, den pågældende udleveres for, af de danske myndigheder betragtes som en politisk eller militær lovovertrædelse. Tilladelse vil endvidere kunne nægtes, hvor den, der udleveres, har statsborgerret eller fast bopæl i Danmark eller i et af de øvrige nordiske lande. Da der efter udleveringslovens § 2 er et absolut forbud mod udlevering af danske statsborgere, vil tilladelse til gennemtransport af danske statsborgere være udelukket.

Hvis transport af den udleverede sker ad luftvejen, følger det af art. 21, stk. 4, i den europæiske udleveringskonvention, at der kun skal anmodes om tilladelse til gennemtransport, hvis det er hensigten at foretage mellemlandning i den stat, hvis territorium overflyves. Hvis mellemlandning ikke skal finde sted, skal den pågældende stat alene underrettes om, at der som grundlag for udleveringen foreligger en dom eller en beslutning om anholdelse eller fængsling.

Uanset at der efter statuten er en i princippet ubetinget udleveringspligt, kan man formentlig opretholde en ordning, hvorefter transit gennem Danmark i forbindelse med en udlevering fra tredieland til tribunalet betinges af en forudgående tilladelse, men tilladelse til transit kan ikke nægtes i samme omfang som efter udleveringslovens § 21. Tilladelse til transit vil således kun kunne nægtes i det omfang, der ville have været adgang til at nægte at efterkomme en tilsvarende udleveringsbegæring fra tribunalet.

### 5.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår af ovenstående, medfører statutens ordning, at tribunalets beslutning om udlevering i princippet skal respekteres fuldt ud uden selvstændig materiel, national prøvelse af udleveringsgrundlaget. Statens tilsidesættelse af forpligtelser efter statuten indebærer, at staten begår et folkeretsbrud. En vis, mere formel prøvelse kan imidlertid formentlig finde sted.

Konstateres det, at der foreligger en personforveksling, vil udlevering således uden videre kunne nægtes.

Også uden for sådanne tilfælde må der imidlertid antages at bestå en – om end begrænset – adgang til at nægte udlevering. Antages udlevering i et konkret tilfælde at være åbenbart uforenlig med landets retsorden, må udlevering således kunne nægtes.

Som eksempler på tilfælde, hvor nægtelse af udlevering efter omstændighederne kan komme på tale, kan nævnes tilfælde, hvor den, der skal udleveres, er dansk statsborger, eller hvor udlevering er åbenbart i strid med humanitære hensyn.

Justitsministeriet har på denne baggrund foreslået en ordning, der i videst muligt omfang svarer til udleveringslovens ordning. Herefter tillægges justitsministeren kompetencen til at træffe beslutning om udlevering til strafforfølgning ved tribunalet, og justitsministerens beslutning om at imødekomme udleveringsbegæringen underkastes efter begæring domstolsprøvelse med opsættende virkning for udleveringen.

Om den foreslåede ordning henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

## 6. Retshjælp

### 6.1. Gældende ret

Grundlaget for danske myndigheders imødekomme af anmodninger om retshjælp fra fremmede stater er den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager, jf. bekendtgørelse nr. 18 af 17. juli 1963, med tilhørende tillægsprotokol af 17. marts 1978, jf. bekendtgørelse nr. 82 af 4. september 1986. Hverken konventionen eller tillægsprotokollen er selvstændigt inkorporeret i dansk lovgivning, men det er i retspraksis fastslået, at retsanmodninger, der har karakter af strafprocessuelle tvangsindgreb, f.eks. beslaglæggelse af bevismidler til brug for straffesager i udlandet, kan iværksættes med hjemmel i retsplejeloven eller dennes analogi, idet det afgørende er, om foranstaltningen ville kunne anordnes i en tilsvarende straffesag her landet. Om retspraksis på dette område kan bl.a. henvises til U 1972.600 H og U 1987.203 V.

Efter retsplejelovens § 190 finder lovens regler tilsvarende anvendelse på vidneafhøring efter begæring af udenlandske myndigheder. En ordning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde herved bør så vidt muligt imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforenligt med landets retsorden.